

DYSCYPLINA FINANSOWA

Słupsk, 29 lutego 2020 roku

Dyscyplina finansowa

Zakres tematyczny

1. Stan prawny.
2. Ogólne zasady stosowania ustawy o dyscyplinie finansów publicznych.
3. Terminy używane w ustawie o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.
4. Podmiotowy zakres odpowiedzialności.
5. Przedmiotowy zakres odpowiedzialności.
6. Zasada odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.
7. Organy właściwe w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.
8. Kary za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.
9. Krąg podmiotów uprawnionych i zobowiązanych do złożenia zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.
10. Treść zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

Stan prawny

Aktami prawnymi regulującymi problematykę naruszenia dyscypliny finansów publicznych są w szczególności:

- 1) Ustawa o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych z 17 grudnia 2004 r. (Dz.U. z 2019 r., poz. 1440 z późn. zm.),
- 2) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2005 r. w sprawie działania organów orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz organów właściwych do wypełniania funkcji oskarżyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 189),
- 3) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2005 r. w sprawie rejestru prowadzonego przez Główną Komisję Orzekającą w sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 933),
- 4) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869, z późn. zm.).

Ogólne zasady stosowania ustawy o dyscyplinie finansów publicznych

Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (zwana dalej: uondfp) reguluje problematykę dyscypliny finansów publicznych. W art. 1-3 tej ustawy zostały zawarte ogólne wskazówki co do zasad jej stosowania, w tym objaśnione zostało znaczenie terminów używanych w tej ustawie oraz zakres wyłączeń spod jej stosowania.

W ustawie nie zdefiniowano samego pojęcia „Dyscyplina finansów publicznych”, unormowano w niej jedynie zakres podmiotowy i przedmiotowy odpowiedzialności z tytułu jej naruszenia, odpowiednio w artykułach:

- 1) art. 4 i 4a zakres podmiotowy – wskazanie osób ponoszących odpowiedzialność za naruszenie, czyli „**Kto**”,
- 2) art. 5 do 18d – zakres przedmiotowy – określenie katalogu czynów stanowiących naruszenie dyscypliny finansów publicznych, czyli „**Za co**”.

Ponadto ustawa i wydane na jej podstawie rozporządzenia określają:

- 1) zasady ponoszenia odpowiedzialności,
- 2) rodzaje stosowanych kar i zasady ich wymierzania,
- 3) organy właściwe do prowadzenia postępowania w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych,
- 4) zasady prowadzenia postępowania w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Ogólne zasady stosowania ustawy o dyscyplinie finansów publicznych

W doktrynie przyjmuje się, że „Dyscyplina finansów publicznych to przestrzeganie określonych przez ustawodawcę reguł i zasad prawidłowej gospodarki finansowej środkami publicznymi, których naruszenie skutkować może pociągnięciem do odpowiedzialności”.

Gospodarka finansowa – to ogół czynności związanych z przygotowaniem i realizacją operacji pieniężnych, czyli:

- 1) planowanie finansowe,
- 2) gromadzenie środków pieniężnych,
- 3) wydatkowanie środków pieniężnych,
- 4) kontrola finansowa.

Ogólne zasady stosowania ustawy o dyscyplinie finansów publicznych

Wyłączenia spod zakresu stosowania ustawy o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych

Spod zakresu stosowania ustawy o dyscyplinie finansów publicznych, zgodnie z art. 3 zostały wyłączone czynności polegające na określaniu, ustalaniu, poborze lub wpłacie, a także udzielaniu ulg i zwolnień w zakresie należności celnych i należności z tytułu podatków i opłat, o których mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, do których ustalenia uprawnione są odpowiednie organy podatkowe.

Mowa tu o:

- 1) podatkach, opłatach oraz niepodatkowych należnościach budżetu państwa, tj. podatku dochodowym od osób prawnych i fizycznych, akcyzowym, od towarów i usług (VAT), od gier, tonażowym,
- 2) podatkach stanowiących należności jednostki samorządu terytorialnego (j.s.t.), tj. podatku rolnym, leśnym, od nieruchomości, od środków transportowych, od spadków i darowizn od czynności cywilnoprawnych, dochodowym od osób fizycznych opłacanym w formie karty podatkowej,
- 3) opłaty skarbowej oraz opłat, o których mowa w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych, czyli opłat: targowej, miejscowej, uzdrowskiej, reklamowej, od posiadania psów,
- 4) innych opłat o charakterze publicznoprawnym, do których ustalania lub określenia uprawnione są organy podatkowe, np. opłat prolongacyjnych,
- 5) odsetek za zwłokę od ww. należności.

Wyłączenia powyższych należności spod stosowania uondfp nie jest całkowite, gdyż do naruszeń zalicza się czyny zabronione polegające na niewykonaniu w terminie zobowiązania jednostki sektora finansów publicznych, w tym obowiązku zwrotu należności celnej, podatku, nadpłaty lub nienależnie opłacanych składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, którego skutkiem jest zapłata odsetek, kar lub opłat albo oprocentowanie tych należności.

Ogólne zasady stosowania ustawy o dyscyplinie finansów publicznych

Terminy używane w ustawie o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych – art.2)

Określenia terminów używanych w ustawie o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych: **finanse publiczne, środki publiczne, jednostka sektora finansów publicznych, budżet, plan finansowy, wydatek, dotacja, rezerwa, sprawozdanie z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania, kontrola zarządcza**, mają znaczenie nadane im w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Objaśnienia do ww. terminów przedstawia poniższa tabela

Termin z uondfp	Przepis uofp	Znaczenie terminu wg uofp
Finanse publiczne	art.3	Finanse publiczne to procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, obejmujące w szczególności: <ol style="list-style-type: none">1) gromadzenie dochodów i przychodów publicznych,2) wydatkowanie środków publicznych,3) finansowanie potrzeb pożyczkowych,4) zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne,5) zarządzanie środkami publicznymi i długiem publicznym,6) rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Środki publiczne

art. 5 i 6

Środkami publicznymi są:

- 1) dochody publiczne,
- 2) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA)
- 3) środki, o których mowa w art. 3b ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- 4) środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, inne niż wymienione w pkt 2,
- 5) przychody budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek sektora finansów publicznych pochodzące:
 - ze sprzedaży papierów wartościowych,
 - z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa oraz majątku jednostek samorządu terytorialnego,
 - ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych,
 - z otrzymanych pożyczek i kredytów,
 - z innych operacji finansowych (zalicza się tu także środki w złotych i walutach obcych przekazane z rachunków depozytowych Ministra Finansów, o których mowa w art. 83a, na inne rachunki Ministra Finansów),
- 6) przychody jednostek sektora finansów publicznych pochodzące z prowadzonej przez nie działalności oraz pochodzące z innych źródeł.

Środki publiczne przeznacza się na:

- 1) wydatki publiczne,
- 2) rozchody publiczne, w tym na rozchody budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Jednostka sektora finansów publicznych

art. 9

Sektor finansów publicznych tworzą:

- 1) organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądy i trybunały,
- 2) jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki,
- 3) związki metropolitalne,
- 4) jednostki budżetowe,
- 5) samorządowe zakłady budżetowe,
- 6) agencje wykonawcze,
- 7) instytucje gospodarki budżetowej,
- 8) państwowe fundusze celowe,
- 9) Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i fundusze zarządzane przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- 10) Narodowy Fundusz Zdrowia,
- 11) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej,
- 12) uczelnie publiczne,
- 13) Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne,
- 14) państwowe i samorządowe instytucje kultury,
- 15) inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego.

<p>Budżet</p>	<p>art.110, art. 212 ust.1 pkt 1-7, art. 117-121</p>	<p>Uofp nie podaje legalnej definicji budżetu.</p> <p>Ogólnie budżetem nazywane jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) roczne zestawienie dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów państwa (budżet państwa) lub jednostki samorządu terytorialnego (budżet jst) albo 2) plan dochodów i podlegających refundacji wydatków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich (budżet środków europejskich).
<p>Plan finansowy</p>	<p>art.11 ust.3, art. 15 ust. 2 art. 21 ust. 1-6 art. 24 ust. 2, 5 i 6, art. 29 ust. 6, art. 30 - 32</p>	<p>Uofp nie podaje legalnej definicji planu finansowego.</p> <p>Ogólnie przyjmuje się, że przez plan finansowy rozumie się plan, który jest podstawą prowadzenia gospodarki finansowej przez jednostki sektora finansów publicznych.</p> <p>Plany finansowe tych jednostek, w zależności od ich rodzaju, zawierają zestawienie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dochodów i wydatków (jednostki budżetowe), bądź 2) przychodów i kosztów (samorządowy zakład budżetowy, agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, instytucje kultury, państwowe fundusze celowe, inne osoby prawne tworzone na podstawie odrębnych ustaw).

Wydatek

art. 112

Uofp nie podaje legalnej definicji wydatku.

Ogólnie przyjmuje się, że **za wydatki uważa się każde przeznaczenie środków, które nie jest rozchodem (art. 6 ust. 2).**

Do wydatków budżetu państwa zalicza się w szczególności wydatki na:

- 1) funkcjonowanie organów władzy publicznej, w tym organów administracji rządowej, organów kontroli i ochrony prawa oraz sądów i trybunałów,
- 2) zadania wykonywane przez administrację rządową,
- 3) subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego,
- 4) dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego,
- 5) wpłaty do budżetu Unii Europejskiej, zwane „środkami własnymi Unii Europejskiej”;
- 6) subwencje dla partii politycznych,
- 7) dotacje na zadania określone odrębnymi ustawami,
- 8) obsługę długu publicznego,
- 9) wkład krajowy na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich lub środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 3, 5 i 6.

Z budżetu państwa są finansowane również zadania określone w odrębnych ustawach i umowach międzynarodowych.

Wydatek

art. 216 ust.
2

Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego są przeznaczone na realizację zadań określonych w odrębnych przepisach, a w szczególności na:

- 1) zadania własne jednostek samorządu terytorialnego,
- 2) zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami jednostkom samorządu terytorialnego,
- 3) zadania przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego do realizacji w drodze umowy lub porozumienia,
- 4) zadania realizowane wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego,
- 5) pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego, określoną odrębną uchwałą przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego,
- 6) programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3.
- 7) Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego mogą być także przeznaczone na realizację zadań wynikających z porozumień, o których mowa w art. 19 ust. 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

<p>Dotacja</p>	<p>art. 126,250 -255</p>	<p>Dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie ustawy o finansach publicznych, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.</p> <p>Dotacje mogą być udzielane jako:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dotacje podmiotowe, 2) dotacje przedmiotowe, 3) Dotacje celowe, 4) dotacje na pierwsze wyposażenie w środki obrotowe samorządowych zakładów budżetowych i instytucji gospodarki budżetowej.
<p>Rezerwa</p>	<p>art. 120, 140, 154, 155, 164, 222</p>	<p>Uofp nie podaje legalnej definicji rezerwy.</p> <p>Ogólnie przez rezerwę budżetową uznaje się kwotę zabezpieczoną w budżecie na pokrycie nieprzewidzianych wydatków.</p> <p>Rezerwy są tworzone zarówno w budżecie państwa i w budżetach jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>W uofp są wyszczególnione następujące rezerwy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rezerwa ogólna (w budżecie państwa rezerwa nie może być wyższa niż 0,2% wydatków budżetu, do dysponowania nią jest uprawniona Rada Ministrów; w budżetach jednostek samorządu terytorialnego musi mieścić się w przedziale od 0,1% do 1% planowanych wydatków budżetu, podziału rezerwy dokonuje zarząd jst);

Rezerwa

art. 120,
140, 154,
155, 164,
222

2) rezerwy celowe są tworzone:

a) w budżecie państwa

- na wydatki, których szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji budżetowej nie jest możliwy do dokonania w okresie opracowywania projektu ustawy budżetowej,
- na wydatki, których realizacja jest uwarunkowana zaciągnięciem kredytu w międzynarodowej instytucji finansowej lub pozyskaniem środków z innych źródeł,
- na wydatki związane z realizacją programów współfinansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2,
- gdy odrębne ustawy tak stanowią.

Ich podziału dokonuje Minister Finansów w porozumieniu z właściwymi ministrami lub innymi dysponentami części budżetowych,

b) w budżetach jednostek samorządu terytorialnego (j.s.t.)

- na wydatki, których szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji budżetowej nie może być dokonany w okresie opracowywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
- na wydatki związane z realizacją programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 (środki z budżetu Unii Europejskiej),
- gdy odrębne ustawy tak stanowią.

Ich podziału dokonuje zarząd jednostki samorządu terytorialnego.

Suma rezerw celowych nie może przekroczyć 5% wydatków budżetu państwa i budżetów jednostki samorządu terytorialnego.

Wykorzystanie rezerw następuje poprzez przeniesienie planu wydatków z rezerw do odpowiedniej podziałki klasyfikacji budżetowej.

**Sprawozdanie
z wykonania
procesów
gromadzenia
środków
publicznych
i ich
rozdysponowania**

art. 41

Jednostki sektora finansów publicznych sporządzają sprawozdania z wykonania procesów, o których mowa w art. 3, czyli sporządzają sprawozdania z:

- 1) gromadzenia dochodów i przychodów publicznych,
- 2) wydatkowania środków publicznych,
- 3) finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa,
- 4) zaciągania zobowiązań angażujących środki publiczne,
- 5) zarządzania środkami publicznymi,
- 6) zarządzania długiem publicznym,
- 7) rozliczania z budżetem Unii Europejskiej.

Rodzaje, formy, terminy i sposoby sporządzania sprawozdań określił Minister finansów na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 41 uofp.

Kontrola zarządcza

art. 68 i 69

Kontrolę zarządczą w jednostkach sektora finansów publicznych stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności:

- 1) zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- 2) skuteczności i efektywności działania,
- 3) wiarygodności sprawozdań,
- 4) ochrony zasobów,
- 5) przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- 6) efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- 7) zarządzania ryzykiem.

Zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należy do obowiązków:

- 1) ministra w kierowanych przez niego działach administracji rządowej,
- 2) wójta, burmistrza, prezydenta miasta, przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego,
- 3) kierownika jednostki.

Podmiotowy zakres odpowiedzialności

Osoby podlegające odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Krąg osób, które mogą ponosić odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych został wskazany w art. 4 i 4a, należą do nich:

- 1. osoby wchodzące** w skład organu wykonującego budżet lub plan finansowy jednostki sektora finansów publicznych albo organu zarządzającego podmiotem niezaliczanego do sektora finansów publicznych, któremu przekazano do wykorzystania lub dysponowania środki publiczne, lub zarządzającego mieniem tych jednostek lub podmiotów, np. zarząd j.s.t.: wójt, burmistrz, prezydent, zarząd powiatu, zarząd województwa, zarząd spółki, zarząd fundacji, stowarzyszenia, itp.,
- 2. kierownicy** jednostek sektora finansów publicznych, np.: dyrektor urzędu, kierownik urzędu, kierownik jednostki organizacyjnej, kierownik jednostki obsługującej w samorządowym centrum usług wspólnych, prezes, menedżer, zarządzający, zarządca, Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, odpowiedni minister, wojewoda, starosta, wójt, burmistrz, prezydent, marszałek województwa, itp.,
- 3. pracownicy** jednostek sektora finansów publicznych lub inne osoby, którym odrębną ustawą lub na jej podstawie powierzono wykonywanie obowiązków w takiej jednostce, których niewykonanie lub nienależyte wykonanie stanowi czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych (wykonali polecenie przełożonego stanowiące naruszenie dyscypliny finansowej, nie zgłaszając na piśmie zastrzeżeń co do jego zgodności z prawem). Należą do nich osoby zatrudnione w jednostkach sektora finansów publicznych na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania. Wymienieni pracownicy ponoszą

Podmiotowy zakres odpowiedzialności c.d.

odpowiedzialność tylko wtedy, gdy odrębną ustawą lub na jej podstawie powierzono im wykonywanie obowiązków, których niewykonanie lub nienależyte wykonanie stanowi czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych lub gdy wykonali polecenie przełożonego stanowiące to naruszenie, nie zgłaszając na piśmie zastrzeżeń co do jego zgodności z prawem.

Niezależnie od podstawy prawnej przekazania obowiązków jest ono skuteczne wyłącznie gdy obowiązki przekazuje kierownik jednostki.

Status pracownika nie daje umowy zawarte na podstawie Kodeksu cywilnego, np. umowa zlecenia i o dzieło, wynika z tego, że osoby te nie ponoszą odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

- 4) osoby wykonujące w imieniu podmiotu niezaliczanego do sektora finansów publicznych, któremu przekazano do wykorzystania lub dysponowania środki publiczne, czynności związane z wykorzystaniem tych środków lub dysponowaniem tymi środkami. Należą do nich osoby związane z wykorzystaniem, rozliczaniem i zwrotem dotacji otrzymanych z budżetu państwa lub z budżetu j.s.t., osoby działające w imieniu podmiotu publicznego lub prywatnego, który oferuje pomocnicze działania zakupowe na rynku na podstawie powierzenia przez kierownika zamawiającego lub przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie art. 15 ust.2 i 3 upzp, działający jako pełnomocnicy zamawiającego. Jednakże odpowiedzialność w tym zakresie (upzp) zależy od tego czy zamawiający jest jednostką sektora finansów publicznych lub udzielone zamówienie publiczne jest finansowane ze środków publicznych.**

Podmiotowy zakres odpowiedzialności c.d.

Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ponoszą również osoby wskazane w art. 4a uoondfp realizujące programy, projekty finansowane ze środków unijnych lub zagranicznych, należą do nich:

1. osoby zobowiązane lub upoważnione do działania w imieniu podmiotu, któremu odrębną ustawą lub na jej podstawie albo na podstawie umowy lub w drodze porozumienia powierzono określone zadania związane z realizacją programu finansowanego z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi, zwanych dalej „środkami unijnymi lub zagranicznymi”,
2. osoby zobowiązane do realizacji projektu finansowanego z udziałem środków unijnych lub zagranicznych, którym przekazano środki publiczne przeznaczone na realizację tego projektu lub które wykorzystują takie środki,
3. osoby zobowiązane lub upoważnione do działania w imieniu podmiotu zobowiązanego do realizacji projektu finansowanego z udziałem środków unijnych lub zagranicznych, któremu przekazano środki publiczne przeznaczone na realizację tego projektu lub który wykorzystuje takie środki.

Warunki formalne prawidłowego powierzenia obowiązków przedstawia poniższa tabela:

Podstawa prawna powierzenia obowiązków	Warunki formalne prawidłowego powierzenia obowiązków	
Art. 53 ust.2 uofp – obowiązki z zakresu gospodarki finansowej	Wskazanie w regulaminie organizacyjnym	Określenie w formie imiennego upoważnienia
	Precyzyjne (szczegółowe) wyliczenie i opisanie przekazywanych obowiązków	
	Wskazanie stanowiska, do którego przypisane są obowiązki	Podanie imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby upoważnionej
	Przyjęcie obowiązków przez konkretnego pracownika następuje z datą: <ul style="list-style-type: none"> ▪ objęcia określonego stanowiska wg umowy o pracę, ▪ złożenia oświadczenia o przyjęciu określonych obowiązków z podaną datą w przypadku zmian zakresu obowiązków określonych w regulaminie 	Przyjęcie obowiązków następuje z datą wskazaną w upoważnieniu jako data złożenia oświadczenia o przyjęciu obowiązków przez osobę upoważnioną (nie liczy się w tym przypadku ani data wystawienia upoważnienia, ani data wskazana jako data powierzenia obowiązków przez kierownika jednostki)
	Wskazanie (z imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby, która udziela upoważnienia) w formie podpisu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ na zarządzeniu/uchwale w sprawie nadania jednostce regulaminu organizacyjnego, ▪ na udzielonym upoważnieniu. 	

**Art. 4 ust. 5 uor –
obowiązki z
zakresu
rachunkowości**

Powierzenie obowiązków musi nastąpić w formie pisemnej (prawo nie określa formy tego upoważnienia, może mieć ono postać imiennego upoważnienia lub wymienienia obowiązków z zakresu rachunkowości w treści ogólnego pisma powierzającego także inne obowiązki, np. zakresu obowiązków i uprawnień).

Precyzyjne wyliczenie i opisanie przekazywanych obowiązków z zakresu rachunkowości

Wskazanie imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby, która udziela upoważnienia i która jest upoważniona

Wyraźne oświadczenie kierownika jednostki o przekazaniu obowiązków i o ich przyjęciu przez osobę upoważnioną

Przyjęcie obowiązków następuje z datą wskazaną w upoważnieniu jako data złożenia oświadczenia o przyjęciu obowiązków przez osobę upoważnioną

**Art. 18 ust. 2
upzp**

1. Precyzyjne wyliczenie i opisanie przekazywanych obowiązków w zakresie wykonywania określonych czynności związanych z przygotowaniem postępowania oraz czynności w postępowaniu, np. w zakresie obowiązków i uprawnień,
2. Precyzyjne wyliczenie czynności zastrzeżonych przez upzp dla kierownika jednostki, powierzanych do wykonywania pracownikom jednostki (formy powierzenia j.w. w pkt. 1)

Wskazanie imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby, która udziela upoważnienia i która jest upoważniona

Przyjęcie obowiązków następuje z datą wskazaną w upoważnieniu

Brak możliwości powierzenia obowiązków

Nie wszystkie obowiązki mogą być powierzone przez kierownika jednostki pracownikom tej jednostki.

Do nich należą:

- 1) zapewnienie funkcjonowania w jednostce **audytu wewnętrznego** – art. 282 ust. 1 uofp,
- 2) zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej **kontroli zarządczej** – art. 69 ust. 1 pkt 3 uofp,
- 3) sporządzanie **sprawozdań budżetowych** – art. 41 ust. 1 uofp,
- 4) przeprowadzenie **inwentaryzacji w formie spisu z natury** – art. 4 ust. 5 uor.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Katalog czynów stanowiących naruszenie dyscypliny finansów publicznych został określony w art. 5 – 18d uoondfp i stanowi katalog zamknięty. Jednakże poszczególne popełnione czyny wynikające z ww. artykułów są powiązane z naruszeniem nakazów i zakazów wynikających przed wszystkim z ustawy o finansach publicznych, ale także z różnych innych przepisów dotyczących gospodarki finansowej, czyli ustawach i aktach wykonawczych prawa materialnego, z których do najważniejszych zalicza się w szczególności:

- 1) ustawa Prawo zamówień publicznych,
- 2) ustawa o umowie koncesji na roboty budowlane,
- 3) ustawa o partnerstwie publiczno-prywatnym,
- 4) ustawa o rachunkowości,
- 5) ustawa o samorządzie gminnym, powiatowym i województwa,
- 6) ustawa Ordynacja podatkowa,
- 7) ustawy regulujące zasady ustalania i pobierania dochodów budżetowych, m.in. o: dochodach j.s.t., gospodarce nieruchomościami, podatku dochodowym od osób fizycznych, prawnych i od towarów i usług, podatkach i opłatach lokalnych, podatku rolnym i leśnym.
- 8) rozporządzenia: w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa, w sprawie rodzaju i trybu dokonywania operacji na rachunkach prowadzonych dla obsługi państwa, w sprawie sprawozdawczości budżetowej i w zakresie operacji finansowych, w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, w sprawie płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, w sprawie szczegółowego sposobu i trybu udzielania i rozliczania dotacji przedmiotowych i szereg innych rozporządzeń zarówno Rady Ministrów i Ministra Finansów.

Należy zaznaczyć, że nie każde naruszenie reguł dotyczących zasad ustalania, poboru i egzekucji należności budżetowych oraz zasad gospodarowania środkami publicznymi, wynikających z przywołanych wyżej aktów prawnych stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Za naruszenie tych norm mogą grozić sankcje przewidziane w innych przepisach.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Sankcje przewidziane w innych przepisach za naruszenie reguł i zasad prawidłowej gospodarki finansowej środkami publicznymi

- 1) w ustawie kodeks karny i kodeks wykroczeń** – czyny naruszające zasady gospodarowania środkami publicznymi, które mogą jednocześnie wypełniać znamiona przestępstw lub wykroczeń,
- 2) w ustawie Kodeks karny skarbowy** – czyny naruszające zasady gospodarowania środkami publicznymi, które stanowią przestępstwa lub wykroczenia skarbowe,
- 3) w ustawie o finansach publicznych** – instytucja blokowania planowanych wydatków budżetowych (art. 177 w odniesieniu do budżetu państwa, art. 260 w odniesieniu do budżetu jednostek samorządu terytorialnego (j.s.t.) – za niegospodarność, opóźnienia w realizacji zadań, nadmiaru posiadanych środków lub poważnych naruszeń zasad gospodarki finansowej,
- 4) w ustawie Kodeks cywilny** – odpowiedzialność osób, które dopuściły się szkody wyrządzonej Skarbowi Państwa, j.s.t. lub innym jednostkom organizacyjnym należącym do sektora publicznego,
- 5) w ustawie Kodeks pracy** – odpowiedzialność pracowników jednostek organizacyjnych sektora publicznego za szkodę wyrządzoną pracodawcy.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Czyny naruszające dyscyplinę finansów publicznych:

1. Naruszenia w zakresie ustalenia, poboru, dochodzenia i udzielania ulg w należnościach - art.5,
2. Naruszenia w zakresie dokonywania rozliczeń jednostek podległych – art. 6,
3. Naruszenia zasady finansowania wydatków jednostek budżetowych – art. 7,
4. Naruszenia zasad udzielania i rozliczania dotacji przez organy dotujące – art.8,
5. Naruszenia zasad wykorzystania, rozliczania i zwrotu dotacji przez podmioty dotowane – art.9,
6. Naruszenia zasad wykorzystania, rozliczania i zwrotu subwencji przez podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki – art.9a,
7. Naruszenia zasad dokonywania zmian w budżecie lub planie finansowym – art. 10,
8. Naruszenia zasad dokonywania wydatków ze środków publicznych, - art.11,
9. Naruszenia zasad wydatkowania środków z rezerw budżetowych – art.12,
10. Naruszenia zasad programu polityki zdrowotnej – art. 12a,
11. Naruszenia zasad normujących realizację projektów z udziałem środków zagranicznych – art.13,
12. Naruszenie zasady terminowego regulowania zobowiązań z tytułu obowiązkowych składek – art. 14,
13. Naruszenia zasad zaciągania zobowiązań - art.15,
14. Naruszenie zasady terminowego regulowania zobowiązań – art. 16,
15. Naruszenie zasad regulujących zamówienia publiczne – art.17,
16. Naruszenia zasad udzielania koncesji – art. 17a,
17. Naruszenia zasad przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji oraz sporządzania sprawozdań – art.18,
18. Zaniechanie prowadzenia audytu – art. 18a,
19. Naruszenie zasad wykonywania kontroli wstępnej operacji gospodarczych i finansowych – art. 18b,
20. Naruszenia zasad wykonywania kontroli zarządczej – art. 18c,
21. Stosowanie przepisów ustawy dotyczących naruszeń przepisów o zamówieniach publicznych – art. 18d.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszenia w zakresie ustalenia, poboru, dochodzenia i udzielania ulg w należnościach - art.5

1. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest:
 - 1) nieustalenie, niepobranie lub niedochodzenie należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo ustalenie, pobranie lub dochodzenie takiej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia,
 - 2) niezgodne z przepisami umorzenie należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych, odroczenie jej spłaty lub rozłożenie spłaty na raty albo dopuszczenie do przedawnienia tej należności.
2. Powyższe przepisy nie mają zastosowania do należności z tytułu składek, do poboru których są obowiązani Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
3. Nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych, o którym mowa w ust. 1 i 2, wykonanie ugody w sprawie spornej należności cywilnoprawnej zawartej zgodnie z przepisami prawa.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszenia w zakresie dokonywania rozliczeń jednostek podległych – art. 6

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest:

- 1) nieprzekazanie w terminie do budżetu w należnej wysokości pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego,
- 2) niedokonanie w terminie wpłaty do budżetu w należnej wysokości dochodów przez jednostkę budżetową, nadwyżki środków obrotowych przez samorządowy zakład budżetowy albo nadwyżki środków finansowych przez agencję wykonawczą.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszenia zasady finansowania wydatków jednostek budżetowych – art. 7

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest przeznaczenie dochodów uzyskiwanych przez jednostkę budżetową na wydatki ponoszone w tej jednostce.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszenia zasad udzielania i rozliczania dotacji przez organy dotujące – art.8

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych w zakresie dotacji jest :

- 1) przekazanie lub udzielenie dotacji z naruszeniem zasad lub trybu przekazywania lub udzielania dotacji,
- 2) niezatwierdzenie w terminie przedstawionego rozliczenia dotacji,
- 3) nieustalenie kwoty dotacji podlegającej zwrotowi do budżetu.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszenia zasad wykorzystania, rozliczania i zwrotu dotacji przez podmioty dotowane – art.9

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest:

- 1) wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację,
- 2) nierozliczenie w terminie otrzymanej dotacji,
- 3) niedokonanie w terminie zwrotu dotacji w należnej wysokości.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszenia zasad wykorzystania, rozliczania i zwrotu subwencji przez podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki – art.9a

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest:

- 1) przekazanie lub udzielenie subwencji dla podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki z naruszeniem zasad lub trybu przekazywania lub udzielania tej subwencji,
- 2) wydatkowanie subwencji dla podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki niezgodnie z przeznaczeniem,
- 3) niedokonanie w terminie zwrotu subwencji dla podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w należnej wysokości.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszenia zasad dokonywania zmian w budżecie lub planie finansowym – art. 10

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest dokonanie zmiany w budżecie lub planie, stanowiącym podstawę gospodarki finansowej jednostki sektora finansów publicznych, bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia.

Naruszenia zasad dokonywania wydatków ze środków publicznych, - art.11

1. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest dokonanie wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków,
2. Nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych dokonanie wydatku ze środków publicznych na podstawie ugody w sprawie spornej należności cywilnoprawnej zawartej zgodnie z przepisami prawa.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszenia zasad wydatkowania środków z rezerw budżetowych – art.12

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest przeznaczenie środków rezerwy na inny cel niż określony w decyzji o ich przyznaniu.

Naruszenia zasad programu polityki zdrowotnej – art. 12a

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zaciągnięcie zobowiązania w związku z realizacją programu polityki zdrowotnej:

- 1) którego projekt nie został przekazany do zaopiniowania przez Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, pomimo istnienia takiego obowiązku,
- 2) którego projekt został negatywnie zaopiniowany przez Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszenia zasad normujących realizację projektów z udziałem środków zagranicznych – art.13

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych są czynności związane z przekazaniem środków na realizację programów lub projektów finansowanych z udziałem środków unijnych lub zagranicznych w zakresie:

- 1) przyznania lub przekazania środków bez zachowania lub z naruszeniem procedur obowiązujących przy ich przyznaniu lub przekazaniu,
- 2) niedokonania w terminie przez przyznającego lub przekazującego rozliczenia tych środków,
- 3) nieustalenia podlegającej zwrotowi kwoty środków albo ustalenie takiej kwoty w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia,
- 4) niedochodzenia podlegającej zwrotowi kwoty środków albo dochodzenie takiej kwoty w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia,
- 5) niezgodnym z przepisami umorzenie podlegającej zwrotowi kwoty środków, odroczenie jej spłaty lub rozłożenie spłaty na raty albo dopuszczenie do przedawnienia tej należności,
- 6) wykorzystanie lub przekazanie środków z naruszeniem procedur obowiązujących przy ich wykorzystaniu, w tym:
 - a) procedur określonych przepisami o zamówieniach publicznych – wyłącznie w zakresie określonym w art. 17,
 - b) procedur określonych w przepisach o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi – wyłącznie w zakresie określonym w art. 17a,
- 7) niedokonania w terminie przez otrzymującego lub wykorzystującego rozliczenia tych środków,
- 8) niedokonania w terminie lub w należnej wysokości ich zwrotu,
- 9) nieprzekazania w terminie lub w należnej wysokości zwracanej kwoty środków przez podmiot, za pośrednictwem którego zwracane są te środki.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszenie zasady terminowego regulowania zobowiązań z tytułu obowiązkowych składek – art. 14

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest nieopłacenie w terminie albo opłacenie w kwocie niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia przez jednostkę sektora finansów publicznych:

- 1) składek na ubezpieczenia społeczne,
- 2) składek na ubezpieczenie zdrowotne,
- 3) składek na Fundusz Pracy,
- 4) składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
- 5) wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszenia zasad zaciągania zobowiązań - art.15

1. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest **zaciągnięcie zobowiązania** bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących **zaciągania zobowiązań** przez jednostkę sektora finansów publicznych.
2. Nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych zaciągnięcie lub zmiana zobowiązania na podstawie ugody w sprawie spornej należności cywilnoprawnej zawartej zgodnie z przepisami prawa.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszenie zasady terminowego regulowania zobowiązań – art. 16

1. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest **niewykonanie w terminie zobowiązania** jednostki sektora finansów publicznych, w tym obowiązku zwrotu należności celnej, podatku, nadpłaty lub nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne, którego skutkiem jest zapłata odsetek, kar lub opłat albo oprocentowanie tych należności.
2. Nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych zaniechanie, dotyczące obowiązku zwrotu należności celnej, podatku, nadpłaty lub nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne, jeżeli **zapłata odsetek lub oprocentowanie** są związane z czynnościami mającymi na celu **ustalenie zasadności tych należności**.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Naruszenie zasad regulujących zamówienia publiczne – art.17

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest niezgodne z przepisami o zamówieniach publicznych:

- 1) opisanie przedmiotu zamówienia publicznego w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję,
- 2) ustalenie wartości zamówienia publicznego lub jego części, jeżeli miało to wpływ na obowiązek stosowania przepisów o zamówieniach publicznych albo na zastosowanie przepisów dotyczących zamówienia publicznego o niższej wartości,
- 3) opisanie sposobu dokonania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w sposób niezwiązany z przedmiotem zamówienia lub nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia,
- 4) określenie kryteriów oceny ofert,
- 5) nieprzekazanie do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub niezamieszczenie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o zamówieniu, ogłoszenia o ustanowieniu systemu kwalifikowania wykonawców, ogłoszenia o sprostowaniu, zmianach lub dodatkowych informacjach odnośnie do takich ogłoszeń lub ogłoszenia o udzieleniu zamówienia,
- 6) niezamieszczenie specyfikacji istotnych warunków zamówienia na stronie internetowej,
- 7) łączenie zamówień albo dzielenie zamówienia na odrębne zamówienia publiczne w celu uniknięcia stosowania przepisów o zamówieniach publicznych;
- 8) niezawiadomienie w terminie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Działanie lub zaniechanie określone powyżej nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych, jeżeli zostało skorygowane w sposób zapewniający zgodność danej czynności i toku postępowania z przepisami o zamówieniach publicznych oraz wówczas gdy nie doszło do udzielenia zamówienia publicznego.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest udzielenie zamówienia publicznego:

- 1) wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych,
- 2) z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących przesłanek stosowania trybów udzielenia zamówienia publicznego: negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki lub zapytania o cenę.

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zawarcie umowy ramowej:

- 1) bez przeprowadzenia postępowania w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych,
- 2) z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących przesłanek stosowania trybu negocjacji bez ogłoszenia lub trybu zamówienia z wolnej ręki.

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest naruszenie przepisów o zamówieniach publicznych w inny sposób niż określony powyżej, jeżeli miało ono wpływ odpowiednio na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub zawarcie umowy ramowej, chyba że nie doszło do udzielenia zamówienia lub zawarcia umowy ramowej.

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zawarcie umowy ramowej w sposób, który mógłby zakłócać konkurencję.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego lub umowy ramowej:

- 1) bez zachowania formy pisemnej oraz na czas dłuższy niż określony w przepisach o zamówieniach publicznych lub na czas nieoznaczony, z wyłączeniem przypadków dopuszczonych w przepisach o zamówieniach publicznych,
- 2) przed ogłoszeniem orzeczenia przez Krajową Izbę Odwoławczą, z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych w zakresie zamówień publicznych jest:

- 1) unieważnienie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych, określających przesłanki upoważniające do unieważnienia tego postępowania,
- 2) niezłożenie przez kierownika zamawiającego, członka komisji przetargowej lub inną osobę wykonującą czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego po stronie zamawiającego lub mogące mieć wpływ na wynik tego postępowania oświadczenia o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie z tego postępowania,
- 3) niewyłączenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego osoby podlegającej wyłączeniu z takiego postępowania na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych,
- 4) zmiana umowy w sprawie zamówienia publicznego lub umowy ramowej z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych,
- 5) udzielenie zamówienia publicznego na podstawie umowy ramowej z istotną zmianą warunków udzielenia zamówienia publicznego określonych w umowie ramowej.

Naruszenia zasad udzielania koncesji – art. 17a

Naruszenie dyscypliny finansów publicznych jest zawarcie umowy koncesji:

- 1) z koncesjonariuszem, który nie został wybrany zgodnie z przepisami o koncesji na roboty budowlane lub usługi,
- 2) z naruszeniem przepisów o koncesji na roboty budowlane lub usługi dotyczących obowiązku przekazania lub zamieszczenia ogłoszenia w postępowaniu o zawarcie umowy koncesji,
- 3) której przedmiot lub warunki zostały określone w sposób naruszający zasady uczciwej konkurencji,
- 4) z innym, niż wymienione w pkt 1–3, naruszeniem przepisów o koncesji na roboty budowlane lub usługi, jeżeli naruszenie to miało wpływ na wynik postępowania o zawarcie umowy koncesji,
- 5) bez zachowania formy pisemnej,
- 6) z pominięciem terminu, w jakim może ona być zawarta, z wyłączeniem przypadków dopuszczonych w przepisach o koncesji na roboty budowlane lub usługi,

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

- 7) na czas dłuższy niż określony w przepisach o koncesji na roboty budowlane lub usługi, z wyłączeniem przypadków dopuszczonych w przepisach o koncesji na roboty budowlane lub usługi,
- 8) przed ogłoszeniem orzeczenia przez wojewódzki sąd administracyjny w sprawie skargi na czynność wyboru oferty najkorzystniejszej z wyłączeniem przypadku dopuszczonego w przepisach o koncesji na roboty budowlane lub usługi.

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest odwołanie postępowania o zawarcie umowy koncesji z naruszeniem przepisów o koncesji na roboty budowlane lub usługi.

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zmiana umowy koncesji z naruszeniem przepisów o koncesji na roboty budowlane lub usługi.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszenie zasad przeprowadzenia i rozliczania inwentaryzacji oraz sporządzania sprawozdań – art. 18

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest:

- 1) zaniechanie przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzenie lub rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. 2019, poz. 351 z późn. zm.),
- 2) niesporządzenie lub nieprzekazanie w terminie sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania albo wykazanie w tym sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Zaniechanie prowadzenia audytu – art. 18a

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zaniechanie prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostce sektora finansów publicznych do tego zobowiązanej, wskutek niezatrudnienia audytora wewnętrznego albo niezawierania umowy z usługodawcą.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Naruszenie zasad wykonywania kontroli wstępnej operacji gospodarczych i finansowych – art. 18b

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest niedokonanie lub nienależyte dokonanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczej lub finansowej z planem finansowym lub kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących takiej operacji, jeżeli miało ono wpływ na:

- 1) dokonanie wydatku powodującego przekroczenie kwoty wydatków ustalonej w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych,
- 2) zaciągnięcie zobowiązania niemieszczącego się w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.

Naruszenie zasad wykonywania kontroli zarządczej – art. 18c

Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych w zakresie kontroli zarządczej jest:

1. niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków przez kierownika jednostki sektora finansów publicznych w jednostce sektora finansów publicznych, jeżeli miało ono wpływ na:
 - 1) uszczuplenie wpływów należnych tej jednostce, Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego z wyłączeniem należności z tytułu składek, do poboru których są obowiązani Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
 - 2) dokonanie wydatku powodującego przekroczenie kwoty wydatków ustalonej w planie finansowym jednostki,
 - 3) zaciągnięcie zobowiązania bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących zaciągania zobowiązań przez jednostkę sektora finansów publicznych,

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

- 4) niewykonanie w terminie zobowiązania jednostki, w tym obowiązku zwrotu należności celnej, podatku, nadpłaty lub nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne,
- 5) udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych,
- 6) zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących formy pisemnej umowy, okresu, na który umowa może być zawarta, lub w przypadku wniesienia odwołania – terminu jej zawarcia,
- 7) niewyłączenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego osoby podlegającej wyłączeniu z takiego postępowania na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych,
- 8) unieważnienie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych określających przesłanki unieważnienia tego postępowania,
- 9) zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi z koncesjonariuszem, który nie został wybrany zgodnie z przepisami o koncesji na roboty budowlane lub usługi,
- 10) zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi z naruszeniem przepisów o koncesji na roboty budowlane lub usługi dotyczących formy pisemnej umowy, okresu, na który umowa może być zawarta, lub w przypadku wniesienia skargi na czynność wyboru oferty najkorzystniejszej – terminu jej zawarcia,

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

- 11) unieważnienie postępowania o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi z naruszeniem przepisów o koncesji na roboty budowlane lub usługi,
- 12) dokonanie, w zakresie gospodarki finansowej lub w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub przygotowaniu tego postępowania albo w postępowaniu o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi, czynności naruszającej dyscyplinę finansów publicznych przez osobę nieupoważnioną do wykonania tej czynności,
- 13) działanie lub zaniechanie skutkujące zapłatą ze środków publicznych kary, grzywny lub opłaty stanowiącej sankcję finansową, do których stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Przedmiot odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Art. 18d. Jeżeli przepisy odrębne przewidują możliwość stosowania przepisów o zamówieniach publicznych zamiast przepisów o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi i postępowanie zostało wszczęte w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, do oceny zachowań związanych z przygotowaniem i zawarciem umowy, i poprzedzającym je postępowaniem, stosuje się przepisy ustawy dotyczące naruszeń przepisów o zamówieniach publicznych.

Zasada odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych jest odpowiedzialnością o szczególnym charakterze, ponieważ postępowanie w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych ma charakter szczególnego postępowania administracyjnego, a rozstrzygnięcia zapadające w tym postępowaniu – szczególnych decyzji administracyjnych.

Naruszenie dyscypliny finansów publicznych uważa się **za popełnione w czasie**, w którym sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był obowiązany. **Za czas**, w którym sprawca zaniechał działania, uważa się **dzień następujący po upływie terminu, w którym określone działanie powinno nastąpić** (art. 21). Odpowiedzialność jest ponoszona zarówno za umyślne, jak i nieumyślne naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art.23). Nie popełnia naruszenia wyłącznie osoba, która z powodu choroby psychicznej lub innego zakłócenia czynności psychicznych nie mogła w czasie czynu rozpoznać jego znaczenia lub pokierować swoim postępowaniem.

Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych jest niezależna od odpowiedzialności określonej innymi przepisami prawa (art. 25), chyba że:

- 1) jest wszczęte postępowanie w sprawie o przestępstwo, przestępstwo skarbowe, wykroczenie albo wykroczenie skarbowe o czyn stanowiący równocześnie naruszenie dyscypliny to postępowanie zawiesza się do czasu zakończenia ww. postępowań,
- 2) osoba została prawomocnie skazana za przestępstwo, przestępstwo skarbowe, wykroczenie albo wykroczenie skarbowe, będące jednocześnie naruszeniem dyscypliny, to wówczas wszczęte postępowanie za naruszenie tejże dyscypliny umarza się.

Zasada odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

WINNY

To nie ja

1. Zasada odpowiedzialności za czyn określony w ustawie

Zgodnie z art. 19 ust. 1 i 3 uońdfp odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ponosi osoba, która popełniła czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych określony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia. Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ponosi także osoba, która wydała polecenie wykonania czynu naruszającego dyscyplinę finansów publicznych z wyłączeniem czynów, o których mowa w art. 18c ustawy: „**Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest niewykonanie lub nienależyte wykonanie przez kierownika jednostki sektora finansów publicznych obowiązków w zakresie kontroli zarządczej w jednostce sektora finansów publicznych**”

Z powyższego wynika, że **wina** jest podstawą odpowiedzialności za czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych. Ustawa jednoznacznie statuuje **zasadę winy** jako koniecznego elementu definicji czynu naruszającego dyscyplinę finansów publicznych.

Zasada odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (c.d.)

2. Zasada odpowiedzialności za czyn zawiniony

Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ponosi osoba, której można przypisać winę w czasie popełnienia naruszenia.

Jak widać z powyższego, **wina powoduje**, że określone działanie uzyskuje miano naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Nie można przypisać winy, jeżeli naruszenia nie można było uniknąć mimo dołożenia staranności wymaganej od osoby odpowiedzialnej za wykonanie obowiązku, którego niewykonanie lub nienależyte wykonanie stanowi czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych (art. 19 ust. 2 uondfp).

Odczytując powyższe należy stwierdzić, że **winę będzie można przypisać osobie wówczas**, gdy naruszenia dyscypliny finansów publicznych można było uniknąć przy dołożeniu staranności wymaganej od osoby odpowiedzialnej za wykonanie obowiązku, którego niewykonanie lub nienależyte wykonanie stanowi czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych. Należy zauważyć, że ustawodawca wprowadził szczególny rodzaj staranności. Wzorzec staranności został uzależniony od osoby, a właściwie od stanowiska, jakie zajmuje ona w jednostce sektora finansów publicznych, lub od wykonywanych przez nią obowiązków.

Zasada odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (c.d.)

3. Zasada prymatu stosowania ustawy nowej

1. Jeżeli w czasie orzekania w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia tego naruszenia, stosuje się ustawę nową, z tym że należy stosować ustawę obowiązującą w czasie popełnienia naruszenia, jeżeli jest ona względniejsza dla sprawcy.
2. Jeżeli według nowej ustawy określone działanie lub zaniechanie objęte orzeczeniem nie stanowi już naruszenia dyscypliny finansów publicznych, ukaranie ulega zatarciu z mocy prawa (art. 24 uondfp).

Zasada odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (c.d.)

Nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych działanie lub zaniechanie określone w art. 5 – 16:

1. którego przedmiotem są środki finansowe wysokości nieprzekraczającej jednorazowo, a w przypadku więcej niż jednego działania lub zaniechania – łącznie w roku budżetowym, kwoty minimalnej,
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku działania lub zaniechania określonego w art. 18 pkt 2 oraz art. 18b i 18c.
3. Kwotą minimalną w rozumieniu ust. 1 jest kwota przeciętnego wynagrodzenia (kwota przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim, ogłoszona przez Prezesa w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” zgodnie z art. 5 ust. 7 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1070) - 4 134,02 zł

Zasada odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (c.d.)

Niedochodzenie odpowiedzialności

Nie dochodzi się odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych:

- 1) w przypadku działania lub zaniechania podjętego wyłącznie w celu ograniczenia skutków zdarzenia losowego. Zdarzeniem losowym, jest zdarzenie wywołane przez czynniki zewnętrzne, którego nie można przewidzieć z pewnością, w szczególności zagrażające bezpośrednio życiu lub zdrowiu ludzi lub grożące powstaniem szkody niewspółmiernie większej niż spowodowana działaniem lub zaniechaniem naruszającym dyscyplinę finansów publicznych (art.27).
- 2) którego stopień szkodliwości dla finansów publicznych jest znikomy. Przy ocenie stopnia szkodliwości dla finansów publicznych naruszenia dyscypliny finansów publicznych uwzględnia się wagę naruszonych obowiązków, sposób i okoliczności ich naruszenia, a także skutki naruszenia. Przy ocenie stopnia szkodliwości wywołującego skutki finansowe bierze się pod uwagę w szczególności wysokość skutku finansowego, w tym:
 - a) wysokość uszczuplonych środków publicznych,

Zasada odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (c.d.)

- b) kwotę środków publicznych niewpłaconych lub niezwróconych na właściwy rachunek budżetu państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych,
- c) kwotę środków publicznych wydatkowanych bez upoważnienia lub z jego przekroczeniem albo niezgodnie z przeznaczeniem,
- d) wysokość zobowiązań zaciągniętych bez upoważnienia lub z jego przekroczeniem,
- e) kwotę zapłaconych odsetek, kar lub opłat albo wypłaconego oprocentowania.

Przy ocenie stopnia szkodliwości dla finansów publicznych naruszenia dyscypliny finansów publicznych niewywołującego skutków finansowych uwzględnia się w szczególności wagę naruszonych obowiązków oraz sposób i okoliczności ich naruszenia, w tym w przypadku naruszenia dyscypliny finansów publicznych określonego w art. 17 i 17a – sposób naruszenia zasady uczciwej konkurencji lub zasady równego traktowania wykonawców (art. 28).

Ukaranie osoby odpowiedzialnej za naruszenie dyscypliny finansów publicznych nie ogranicza praw Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych do dochodzenia odszkodowania za poniesioną szkodę (art.30).

Organy właściwe w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Organy orzekające w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych pierwszej oraz drugiej instancji (art. 42)

Organami orzekającymi w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych **pierwszej instancji** są **komisje orzekające**, zwane dalej „komisjami orzekającymi”.

Organem orzekającym w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych **drugiej instancji** jest **Główna Komisja Orzekająca**, zwana dalej „Główną Komisją Orzekającą”.

Kadencja komisji orzekających i Głównej Komisji Orzekającej trwa 4 lata.

Komisjami orzekającymi są (art. 46):

- 1) wspólna komisja orzekająca,
- 2) międzyresortowe komisje orzekające przy:
 - a) ministrze właściwym do spraw finansów publicznych,
 - b) ministrze właściwym do spraw administracji publicznej,
 - c) ministrze Sprawiedliwości,
- 3) komisja orzekająca przy Szefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
- 4) regionalne komisje orzekające przy regionalnych izbach obrachunkowych.

Organy właściwe w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych c.d.

Organy właściwe do wypełniania funkcji oskarżyciela w I i II instancji (art.57 i 58)

Organami właściwymi do prowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych **oraz wypełniania funkcji oskarżyciela w pierwszej instancji są rzecznicy dyscypliny finansów publicznych**, zwani dalej „rzecznikami dyscypliny”, i ich zastępcy.

Zastępca rzecznika dyscypliny w zakresie spraw przekazanych przez rzecznika dyscypliny wykonuje zadania i podejmuje wszystkie czynności określone w ustawie dla rzecznika dyscypliny.

W zakresie sprawowanej funkcji **rzecznik dyscypliny** jest przełożonym **swoich zastępców**. (art. 57 uondfp).

Organem właściwym do wypełniania funkcji oskarżyciela w drugiej instancji jest Główny Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych, zwany dalej „Głównym Rzecznikiem”, i jego zastępcy.

Zastępca Głównego Rzecznika w zakresie spraw przekazanych przez Głównego Rzecznika wykonuje zadania i podejmuje wszystkie czynności określone w ustawie dla Głównego Rzecznika.

Główny Rzecznik jest w zakresie sprawowanej funkcji przełożonym swoich zastępców oraz rzeczników dyscypliny i ich zastępców.

Rzecznicy dyscypliny i ich zastępcy są obowiązani do udziału w szkoleniach z zakresu problematyki finansów publicznych i prawa (art. 58 uondfp).

Kary za naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Kary za naruszenie dyscypliny finansów publicznych określono w art. 31 i 32

Uondfp.

Rodzaje kar

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) kara pieniężna,
- 4) zakaz pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi.

Jeżeli od dnia uprawomocnienia się orzeczenia upłynęły dwa lata wówczas nie można wykonać kary za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

W wyniku przypisania odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych istnieje obowiązek zwrotu na rzecz Skarbu Państwa zryczałtowanych kosztów postępowania, a także wpisanie do rejestru osób odpowiedzialnych za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Wymiar kary

- 1) Karę pieniężną wymierza się w wysokości od 0,25 do trzykrotności miesięcznego wynagrodzenia osoby odpowiedzialnej za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, obliczonego jak wynagrodzenie za czas urlopu wypoczynkowego, należnego w roku, w którym doszło do tego naruszenia.
- 2) Jeżeli nie jest możliwe ustalenie wysokości wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1, karę pieniężną wymierza się w wysokości od 0,25 do pięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia,
- 3) Karę zakazu pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi wymierza się na okres od roku do 5 lat.

Kary za naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Zakaz pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi polega na wykluczeniu możliwości pełnienia funkcji kierownika, zastępcy kierownika lub dyrektora generalnego, członka zarządu, skarbnika, głównego księgowego lub zastępcy głównego księgowego, kierownika lub zastępcy kierownika komórki bezpośrednio odpowiedzialnej za wykonywanie budżetu lub planu finansowego jednostki sektora finansów publicznych.

Osoba, wobec której orzeczono karę zakazu, nie może również reprezentować interesów majątkowych Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych, ani być członkiem organów stanowiących, nadzorczych i wykonawczych państwowych i samorządowych osób prawnych (art. 32 ust. 2 uoandfp).

Kara może być tym bardziej dolegliwa, bo może zostać wymierzona nawet osobie, która w chwili orzekania nie pełni już funkcji związanej z dysponowaniem środkami publicznymi, ani nie jest pracownikiem jednostki sektora finansów publicznych.

Natomiast ukaranie karą nagany lub karą pieniężną wywołuje skutki wynikające z ujemnej lub negatywnej oceny kwalifikacyjnej.

Przesłanki wymierzenia kary za naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Trzy rodzaje przesłanek wymierzenia kary za naruszenie dyscypliny finansów publicznych:

- 1) przesłanki wymierzenia zakazu pełnienia funkcji z dysponowaniem środkami publicznymi,
- 2) przesłanki wymierzenia kary pieniężnej lub kary nagany,
- 3) przesłanki wymierzenia kary upomnienia.

Przesłanki wymierzenia zakazu pełnienia funkcji z dysponowaniem środkami publicznymi:

Zakaz pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi orzeka się w przypadku rażącego naruszenia dyscypliny finansów publicznych, w szczególności gdy jego skutkiem jest:

- 1) znaczące uszczuplenie środków publicznych,
- 2) zaciągnięcie bez upoważnienia zobowiązań,
- 3) zapłata znacznej kwoty odsetek, kar lub opłat,
- 4) czyn świadczący o nagannym niedopełnieniu obowiązku należytej staranności zawodowej,
- 5) uporczywe lekceważenie zasad gospodarowania środkami publicznymi.

Organ orzekający wymierza karę według swojego uznania, w granicach określonych w ustawie.

Przesłanki wymierzenia kary za naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Przesłanki wymierzenia kary pieniężnej lub kary nagany

Karę pieniężną wymierza się w przypadku rażącego naruszenia dyscypliny finansów publicznych, jak również w przypadku ponownego ukarania za naruszenie tej dyscypliny.

Karę pieniężną albo karę nagany można wymierzyć w szczególności w przypadku naruszenia dyscypliny finansów publicznych, którego stopień szkodliwości dla finansów publicznych jest znaczny, z tym że jeżeli skutek naruszenia:

- 1) nie została wpłacona lub zwrócona należność Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych w znacznej wysokości,
- 2) bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia zaciągnięto zobowiązanie lub dokonano wydatku w znacznej wysokości,
- 3) zapłacono ze środków publicznych odsetki, kary lub opłaty albo oprocentowanie w znacznej wysokości,
- 4) udzielono zamówienia publicznego z istotnym naruszeniem zasady uczciwej konkurencji lub zasady równego traktowania wykonawców – wymierza się karę pieniężną.

Przesłanki wymierzenia kary upomnienia

Karę upomnienia można wymierzyć w szczególności w przypadku, gdy stopień szkodliwości naruszenia dyscypliny finansów publicznych nie jest znaczny.

Kary za naruszenie dyscypliny finansów publicznych- okoliczności łagodzące

Zgodnie z art. 36 uoondfp w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie można, biorąc pod uwagę rodzaj i okoliczności naruszenia dyscypliny finansów publicznych lub właściwości i warunki osobiste sprawcy naruszenia dyscypliny finansów publicznych, wymierzyć karę łagodniejszego rodzaju, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

Jako okoliczności łagodzące można uwzględnić w szczególności:

- 1) działanie lub zaniechanie ze szczególnych pobudek lub w szczególnych warunkach, zasługujących na uwzględnienie, w tym w celu zapobieżenia szkodzie w mieniu publicznym,
- 2) wyróżnianie się przed popełnieniem naruszenia dyscypliny finansów publicznych wzorowym spełnianiem obowiązków zawodowych,
- 3) przyczynienie się do usunięcia szkodliwych następstw naruszenia dyscypliny finansów publicznych lub podjęcie o to starań.

Odstąpienia od wymierzenia kary nie stosuje się:

- 1) wobec sprawcy naruszenia dyscypliny finansów publicznych popełnionego w czasie, gdy nie uległo zatarcu prawomocnie orzeczone ukaranie za inne naruszenie dyscypliny finansów publicznych,
- 2) w przypadku gdy stopień szkodliwości naruszenia dyscypliny finansów publicznych nie jest rażący.

W przypadku gdy w związku z naruszeniem dyscypliny finansów publicznych nastąpiło uszczuplenie środków publicznych w znacznej wysokości, można odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli przed wydaniem orzeczenia środki wyrównujące to uszczuplenie zostały w całości wpłacone lub zwrócone na rzecz Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej właściwej jednostki sektora finansów publicznych.

Sprawcy, który dopuścił się kilku czynów stanowiących naruszenie dyscypliny finansów publicznych, a sprawa o te czyny jest objęta jednym postępowaniem, wymierza się jedną karę za wszystkie czyny. (art.37 uoondfp).

Przedawnienie albo zatarcie ukarania za naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Przedawnienie albo zatarcie ukarania (art. 38-41 uondfp)

- 1) ustaje karalność naruszenia dyscypliny finansów publicznych, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęły 3 lata. Jeżeli jednak w tym okresie wszczęto postępowanie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, karalność ustaje z upływem 2 lat od zakończenia tego okresu,
- 2) w razie stwierdzenia nieważności prawomocnego postanowienia lub orzeczenia komisji orzekającej w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, karalność ustaje po upływie 2 lat od dnia stwierdzenia nieważności prawomocnego postanowienia lub orzeczenia,
- 3) w razie uchylecia prawomocnego postanowienia lub orzeczenia komisji orzekającej w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, karalność ustaje po upływie 2 lat od dnia uchylecia prawomocnego postanowienia lub orzeczenia,
- 4) w razie wznowienia postępowania w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych zakończonego prawomocnym postanowieniem lub orzeczeniem, karalność ustaje po upływie 2 lat od dnia wydania postanowienia o wznowieniu postępowania,
- 5) nie można wykonać kary za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, jeżeli od dnia uprawomocnienia się orzeczenia upłynęły 2 lata,
- 6) przedawnienie wykonania kary nie biegnie w okresie wstrzymania z urzędu jej wykonania, wskutek zaskarżenia do sądu prawomocnego orzeczenia, a w przypadku kary pieniężnej także w okresie odroczenia tej kary lub jej spłaty w ratach,
- 7) zatarcie ukarania za naruszenie dyscypliny finansów publicznych następuje z mocy prawa, jeżeli od dnia wykonania kary lub przedawnienia jej wykonania upłynęły 2 lata,
- 8) w razie odstąpienia od wymierzenia kary zatarcie ukarania z mocy prawa następuje po upływie roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia,
- 9) z chwilą zatarcia ukarania uważa się je za niebyłe,
- 10) na wniosek ukaranego lub jego przełożonego, pozytywnie zaopiniowany przez Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych, minister właściwy do spraw finansów publicznych może postanowić o zatarciu ukarania za naruszenie dyscypliny finansów publicznych przed upływem terminu, o którym mowa w pkt. 7 i 8.

Krąg podmiotów uprawnionych i zobowiązanych do złożenia zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych

Do złożenia zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych do rzecznika dyscypliny finansów publicznych pełniącego funkcję oskarżyciela uprawnione, a jednocześnie zobowiązane są następujące podmioty:

- 1) kierownik jednostki sektora finansów publicznych,
- 2) kierownik podmiotu niezaliczanego do sektora finansów publicznych, któremu przekazano do wykorzystania lub dysponowania środki publiczne,
- 3) organ sprawujący nadzór nad jednostką sektora finansów publicznych,
- 4) organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego,
- 5) komisja stała organu stanowiącego samorządu terytorialnego,
- 6) organ kontroli lub kierownik jednostki prowadzącej kontrolę jednostki sektora finansów publicznych,
- 7) dysponent przekazujący środki publiczne jednostce sektora finansów publicznych lub podmiotowi niezaliczanemu do sektora finansów publicznych,
- 8) organ założycielski jednostki sektora finansów publicznych – zwany dalej „zawiadamiającym”.

Zawiadamiającemu przysługuje prawo do żądania informacji niezbędnych do sporządzenia zawiadomienia (art. 93 uondfp).

Treść zawiadomienia o naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Zawiadomienie zgodnie z art. 94 zawiera co najmniej:

- 1) datę, imię i nazwisko, stanowisko służbowe, adres i podpis zawiadamiającego,
- 2) określenie ujawnionego naruszenia dyscypliny finansów publicznych wraz z podaniem sposobu, czasu jego popełnienia oraz naruszonego przepisu prawa,
- 3) wskazanie okoliczności, w jakich doszło do naruszenia dyscypliny finansów publicznych, a także określenie wysokości środków finansowych będących przedmiotem naruszenia lub wysokości skutków finansowych,
- 4) informację, czy przedstawione naruszenie dyscypliny finansów publicznych jest przedmiotem postępowania karnego, postępowania w sprawie o wykroczenie, postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe albo wykroczenie skarbowe,

Zawiadomienie zawiera również, w miarę możliwości, wskazanie imienia i nazwiska, adresu zamieszkania osoby, która naruszyła dyscyplinę finansów publicznych, adresu pracodawcy i stanowiska zajmowanego przez tę osobę w czasie popełnienia naruszenia, a także nazwy i adresu jej aktualnego pracodawcy.

Do zawiadomienia dołącza się, w miarę możliwości, materiał zebrany w trakcie kontroli lub innych działań, w wyniku których ujawniono naruszenie dyscypliny finansów publicznych, potwierdzający fakt lub okoliczności popełnienia tego naruszenia, w szczególności protokół kontroli lub wynik kontroli. Kopie dołączanych dokumentów potwierdza się za zgodność z oryginałem.

Zawiadomienie pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli nie zawiera danych pozwalających na zidentyfikowanie zawiadamiającego.

Jeżeli zawiadomienie nie zawiera określenia ujawnionego naruszenia dyscypliny finansów publicznych wraz z podaniem sposobu, czasu jego popełnienia oraz naruszonego przepisu prawa lub podpisu zawiadamiającego, rzecznik dyscypliny zwraca zawiadomienie, wskazując braki złożonego zawiadomienia.

Jeżeli zawiadomienie nie zawiera któregokolwiek z elementów wymienionych pkt 3 i 4, rzecznik dyscypliny uzupełnia braki we własnym zakresie albo wskazuje je zawiadamiającemu, wzywając go jednocześnie do ponownego złożenia uzupełnionego zawiadomienia w terminie nie dłuższym niż 14 dni od daty doręczenia wezwania.

Dziękuję za uwagę

Sporządził: Jadwiga Janicka

na podstawie ustawy o finansach publicznych, ustawy odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, Poradnika o rachunkowości budżetowej Nr 6 i 7/2017 oraz Biuletynu orzecznictwa w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.